
Revisionsrapport
***Ersättningar till
fristående skolor***

Botkyrka kommun

Mats Renborn

December 2011

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
2	Inledning	2
2.1	Bakgrund	2
2.2	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	2
2.3	Avgränsning och metod	3
3	Faktauppgifter	3
3.1	Fristående Grundskola	3
3.2	Fristående Gymnasium	4
4	Regelverk Fristående skolor	4
4.1	Bakgrund	4
4.2	Skolinspektionens tillståndsgivare	5
4.3	Vilka verksamheter kan en fristående skola bedriva?	5
4.4	Övergripande regler fristående grundskolor	5
4.5	Kommunens regler fristående grundskolor	6
4.6	Övergripande regler fristående gymnasieskolor	8
4.7	Kommunens regler fristående gymnasieskolor	9
5	Hur tillämpas regelverket	9
5.1	Kontroll av betalningar till fristående grundskolor	10
5.2	Kontroll av betalningar till fristående gymnasieskolor	11
6	Intern kontroll	13
6.1	Rutiner inom grundskola	13
6.2	Rutiner inom gymnasieskolan	14
7	Strategi för merkostnader	16
8	Bilaga - Prislista för ersättning till fristående gymnasieskolor 2011	17

1 Sammanfattning

På uppdrag av revisorerna i Botkyrka kommun har PwC granskat rutiner för ersättning till fristående skolor. Kommunens budget för fristående skolor på grundskola och gymnasium uppgår till totalt 200,6 mnkr för år 2011. Kommunen har totalt 2 608 elever placerade i fristående skolor.

Granskningens syfte, utifrån formulerade revisionsfrågor, har varit att granska om ersättningarna till fristående skolor är i enlighet med gällande regelverk och om ersättningarna hanteras med tillräcklig intern kontroll.

Resultatet av granskningen visar att Botkyrka kommuns ersättningar till de fristående skolorna är i enlighet med gällande regler, men att den interna kontrollen inte i alla delar är tillräcklig.

Hur tillämpas regelverket?

Resultatet av granskningen visar att Botkyrka kommuns ersättningar till de fristående grund- och gymnasieskolorna följer skollagens regler om vad grundbeloppet skall innehålla.

Utifrån de stickprovskontroller som gjorts av utbetalningar till fristående grundskolor har inga avvikelser mot resursfördelningsmodellen konstaterats. Inom utbildningsförvaltningen verkar det däremot finnas oklarheter om vilka handlingar som ska utgöra verifikationer för utbetalningar till de fristående grundskolorna. Det bokföringsunderlag som skapas i förssystemet Extens lämpar sig som verifikation, eftersom handlingen innehåller de uppgifter som redovisningslagen ställer krav på. Redovisningsrutinerna behöver snarast ses över för att trygga redovisningens kvalitet och säkerställa verifikationer för dessa betalningar. En verifieringskedja som är obruten behöver upprättas för betalningar till fristående grundskolor.

Stickprovskontrollerna av utbetalningar till fristående gymnasieskolor visar att det finns avvikelser mot gällande prislista. Avvikelserna indikerar att rutinerna med mottagningsattest behöver utökas. Verifikationerna som utgörs av leverantörsfakturer är sökbara som digitala handlingar i ekonomisystemet.

Hur fungerar den interna kontrollen vid utbetalningar?

Den interna kontrollen bedöms inte vara tillräcklig för utbetalning av ersättning till fristående grundskolor. Kontroll av betalningar sker men atteras inte enligt kommunens attestregler. Rutinerna behöver snarast ändras så att attestreglerna följs.

Den interna kontrollen vad gäller ersättningar till fristående gymnasieskolor bedöms vara tillräcklig. Kontroll och attest av betalningar sker enligt kommunens attestregler och fullständiga verifikationer finns som underlag till de ekonomiska handlingarna.

Finns det någon strategi för att hantera merkostnader?

Utbildningsförvaltningen har ingen strategi för hantering av eventuella merkostnader orsakade av fristående skolors etablering. Processen med att etablera en fristående skola i kommunen tar så lång tid att utbildningsförvaltningen normalt kan anpassa kommunens verksamhet till etableringen.

Rekommendationer

Utifrån granskningsresultatet rekommenderas följande:

- Rutiner för betalningar till fristående grundskolor behöver ändras så att attest sker innan betalningar verkställs.
- Rutinerna med mottagningsattest inom gymnasieskolan behöver utökas.
- Bokföringsunderlag som skapas vid utbetalningar till fristående grundskolor bör utgöra verifikationer och redovisningsrutinerna behöver anpassas för att säkerställa korrekt räkenskapsinformation.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

En väsentlighets- och riskanalys har genomförts utifrån kommunens totala utgifts- och inkomstslagsredovisning och en inventering av redovisningsrutinerna. Resultatet visade bl. a på behovet av att genomföra en granskning av ersättningar till friskolor.

Inför 2010 ändrades metoden för att beräkna ersättningen till fristående skolor enligt riksprislistan. Den nya riksprislistan har ersättningen per elev minskat betydligt jämfört med tidigare år. En ny utredning kring beräkningsmodeller har tillsatts och en övergångsbestämmelse gör det möjligt för Skolverket att besluta att riksprislistans ersättningar för 2009 ska fortsätta gälla, till och med den 30 juni 2010.

2.2 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Revisionsfrågor

Beräknas ersättningarna till friskolor enligt gällande regelverk och hanteras ersättningarna med tillräcklig intern kontroll? I detta sammanhang kartläggs även vilka ekonomiska konsekvenser etableringen av fristående skolor har inneburit för kommunen.

Kontrollmål

- Tillämpning av regelverk (nivåer, lokalkostnader m m)
- Intern kontroll i utbetalningsrutinerna
- Strategi för att hantera eller minimera eventuella "merkostnader" på grund av friskolor

2.3 Avgränsning och metod

Granskningen avser utbildningsnämnden och 2011 års verksamhet. Granskningen utförs genom granskning av rutiner, dokument, redovisning samt intervjuer.

3 Faktauppgifter

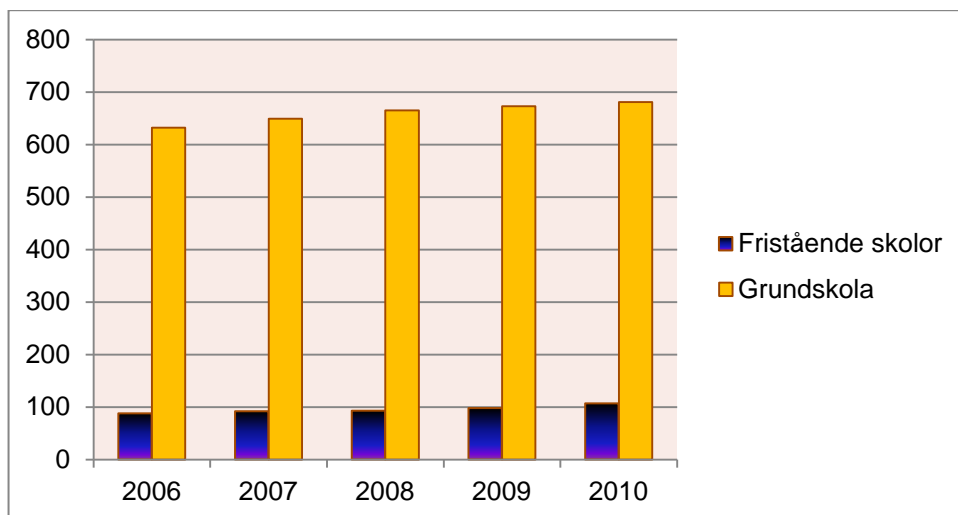
3.1 Fristående Grundskola

I kommunen finns sex stycken fristående skolor som bedriver grundskoleverksamhet. Inom Botkyrka kommun är det 1 587 elever i grundskolan som under höstterminen 2011 valt att studera på en fristående grundskola. Totalt sett har Botkyrka kommun elever placerade i 67 olika friskolor, vilka är belägna i Stockholmsområdet. Följande friskolor finns i Botkyrka kommun.

- Botkyrka friskola
- Edessaskolan
- Gryningeskolan
- Kunskapsskolan i Botkyrka
- Freinetskolan Kastanjen
- Sverige finska skolan i Botkyrka

Samarbetet med de fristående skolorna i kommunen upplevs fungera bra och utbildningsförvaltningen träffar skolorna fyra gånger per år. De fristående skolorna är med i de kommunala elevenkäterna och ingår även i broschyrer som kommunen trycker upp. De inbjuds även att delta i fortbildningar som kommunen ordnar. De fristående grundskolorna har samma pedagogiska modell som kommunen med vissa undantag.

Årsbudgeten 2011 för fristående grundskolor uppgår till 108,6 mnkr. Enligt prognosen så kommer nettokostnaden för 2011 att bli enligt budget. I nedanstående figur redovisas nettokostnadsutvecklingen för fristående grundskolor under perioden 2006-2010, mnkr.

Nettokostnaderna för den kommunala grundskolan har ökat från 632 mnkr år 2006 till 681 mnkr år 2010, vilket motsvarar en ökning med 7,7 procent. Nettokostnaderna för de fristående grundskolorna har ökat från 88 mnkr år 2006 till 107 mnkr år 2010, vilket motsvarar en ökning med hela 21,6 procent.

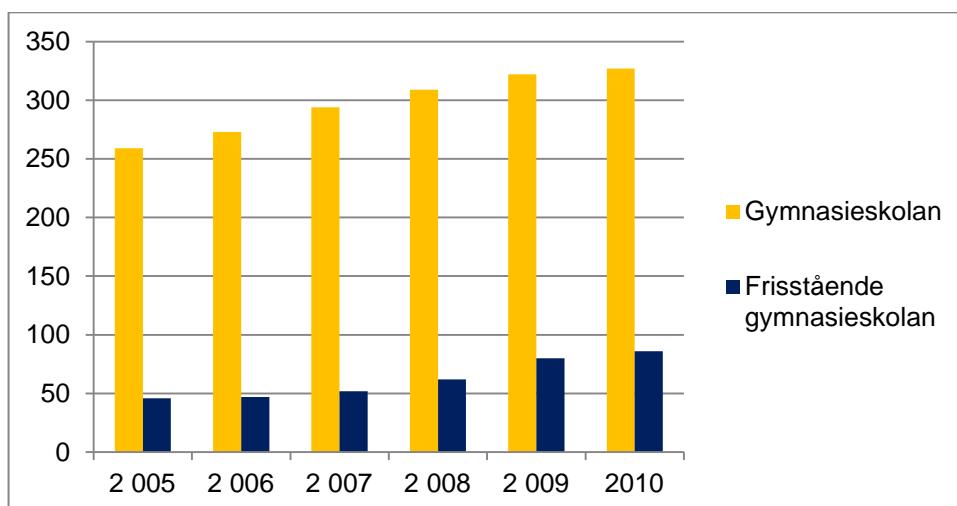
3.2 Fristående Gymnasium

I kommunen finns två stycken fristående gymnasieskolor. Botkyrka praktiska gymnasium har 25 elever inskriva höstterminen 2011 och Södertörns Fria Hantverks-gymnasium har 33 elever inskrivna. Inom Botkyrka kommun är det 1 021 elever i gymnasiet som under höstterminen 2011 valt att studera på en fristående gymnasieskola.

Totalt sett har Botkyrka kommun elever placerade i 78 olika fristående gymnasieskolor, vilka är belägna i hela Sverige.

Årsbudgeten 2011 för fristående gymnasieskolor uppgår till 92,0 mnkr. Enligt prognosen så kommer nettokostnaden för 2011 att uppgår till totalt 90,0 mnkr.

I nedanstående figur redovisas nettokostnadsutvecklingen för fristående gymnasieskolor under perioden 2006-2010, mnkr.

Nettokostnaderna för den kommunala gymnasieskolan har ökat från 259 mnkr år 2006 till 327 mnkr år 2010, vilket motsvarar en ökning med 25,9 procent. Nettokostnaderna för de fristående gymnasieskolorna har ökat från 46 mnkr år 2006 till 86 mnkr år 2010, vilket motsvarar en ökning med hela 86,5 procent.

4 Regelverk Fristående skolor

4.1 Bakgrund

För att möjliggöra pedagogiska alternativ och bidra till en ökad kvalitet öppnades genom den så kallade friskolereformen i början av 1990-talet (prop. 1991/92:95, bet. 1991/92:UbU22, rskr. 1991/92:346) möjligheten för andra än kommuner, landsting och staten att bedriva skolverksamhet med offentlig finansiering. Motivet

var att barn och föräldrar i största möjliga utsträckning fritt skulle få välja skola, såväl inom det kommunala skolväsendet som bland fristående skolor. Rätten och möjligheten att välja skola och att välja sina barns utbildning lyftes av regeringen fram som viktig i ett fritt samhälle, och beskrevs som en grundläggande princip som också kommit till uttryck i ett flertal internationella konventioner som Sverige anslutit sig till. Ett annat motiv var att ökad valfrihet och ökat utrymme för skolan att skapa en egen pedagogisk profil skulle skapa ett större engagemang för skolan. Ett tredje motiv var att skapa incitament för kostnadseffektivitet och ökad kvalitet genom konkurrens om eleverna.

Ett system infördes som innebär att även de fristående skolorna finansieras av kommunerna genom en "skolpeng", samtidigt som de fristående skolorna inte har rätt att ta ut avgifter. Elevens hemkommun betalar ett bidrag till den fristående skolan, som beräknas efter samma principer som kommunen använder vid fördelning av resurser till de egna skolorna.

Enligt den nya skollagen ingår även sådana fritidshem med enskild huvudman som anordnas vid en skolenhet med förskoleklass, grundskola eller grundsärskola i begreppet fristående skola.

4.2 Skolinspektionens tillståndsgivare

För att bedriva en fristående skola måste huvudmannen ha tillstånd av Skolinspektionen för den enskilda skolan. Alla fristående skolor är riksrekryterande och finansieras genom kommunala bidrag från elevernas hemkommuner. Fristående skolor får inte ta ut elevavgifter. Anmälnings-, kö- eller registreringsavgifter får inte heller tas ut.

4.3 Vilka verksamheter kan en fristående skola bedriva?

Fristående skolor finns såväl på grundskole- som gymnasienivå. Det finns också fristående särskolor och fristående gymnasiesärskolor. Fristående förskoleklass kan bedrivas i anslutning till fristående grundskola eller särskola.

Alla utbildningar som anordnas av andra än kommun eller landsting räknas inte som fristående skolor enligt gällande lagstiftning. Exempelvis vuxenutbildningar som kommunen lägger på externa utbildningsanordnare på entreprenad är inte fristående skolor då det fortfarande är kommunen som är huvudman för verksamheten. Även inom gymnasieskolan kan det finnas utbildning som bedrivs på entreprenad.

4.4 Övergripande regler fristående grundskolor

I skollagen finns regler om Fristående grundskolor i 10 kap 35§-41§.

Mottagande

35 § Varje fristående grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse:

1. vissa årskurser,
2. elever som är i behov av särskilt stöd, och

3. vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för.

Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 39 § andra stycket. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana speciellt anpassade utbildningar som avses i första stycket 3.

Urval

36 § Om det inte finns plats för alla sökande, ska urvalet göras på de grunder som Statens skolinspektion godkänner, om inte annat följer av föreskrifter som meddelats med stöd av 9 § andra stycket eller annars avser sådana utbildningar som avses i 6 § 2.

Bidrag från hemkommunen

37 § Hemkommunen ska lämna bidrag till huvudmannen för varje elev vid skolenheten. Bidraget består av ett grundbelopp enligt 38 § och i vissa fall ett tilläggsbelopp enligt 39 §.

38 § Grundbeloppet ska avse ersättning för

1. undervisning,
2. lärverktyg,
3. elevhälsa,
4. måltider,
5. administration,
6. mervärdesskatt, och
7. lokalkostnader.

Grundbeloppet ska bestämmas efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna grundskolan.

39 § Tilläggsbelopp ska lämnas för elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd eller ska erbjudas modersmålsundervisning. Hemkommunen är inte skyldig att betala tilläggsbelopp för en elev i behov av särskilt stöd, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

4.5 Kommunens regler fristående grundskolor

Botkyrka kommuns regler för fristående friskolor finns skriftligt dokumenterade. Ersättningen till fristående grundskolor baseras på lokala regler antagna av nämnden samt skollagen. Ersättningen till fristående grundskolor utgörs av en basersättning samt ett påslag.

Ersättningen betalas ut till fristående grundskolor för de elever som går på skolan och är registrerade i kommunens verksamhetssystem den 15:e varje månad. Om det skett förändringar behöver utbildningsförvaltningen ha dessa senast 5 arbetsdagar innan den 15:e för att kunna administrera dem. Retroaktiv ersättning betalas endast ut vid läsårsstart.

Senast den 31 augusti varje års ska alla fristående skolor skicka in det nya läsårets totala elevlista. Elevlistan ligger som underlag för utbetalning för det kommande läsåret. Efter det att skolan sânt in elevlistan i augusti ska endast förändringar skickas in.

Förutsättningar för ersättning

När den fristående skolan meddelar kommunen att en ny elev ska börja på skolan ska elevens båda vårdnadshavare ha godkänt placeringen skriftligen. Det är detta dokument som gäller som underlag om tveksamhet skulle uppstå om var eleven ska gå och vilken skola som har rätt till ersättning. Detta dokument skickas endast till kommunen om tveksamheter uppstår om var eleven har sin skolplacering. Ett muntligt ja eller en intresseanmälan räcker inte som underlag för att begära ersättning för en elev.

Ersättning betalas enbart ut utifrån de uppgifter skolan lämnat vid läsårsstart respektive förändringar som rapporterats under läsåret. För elever som har slutat på er skola men som ni har fått betalt för under juli och augusti dras ersättningen av från septemberutbetalningen.

Tidpunkter för ersättning

Ersättningen till fristående skolor följer samma principer som ersättningen till de kommunala skolorna. Ersättningen betalas ut för de elever som går på skolan och är registrerade i kommunens verksamhetssystem den 15:e varje månad. Ersättningen utbetalas några bankdagar efter den 15:e. I samband med betalningen får skolan även en rapport där det går att se vilka elever man fått ersättning för. Den fristående skolan uppmanas kontrollera listan för att säkra att alla uppgifter stämmer.

Elevförändringar som skolan meddelar efter den 15:e varje månad får man ersättning för från och med nästkommande månad.

Ersättning

Utbildningsförvaltningen har en enhetlig resursfördelningsmodell för samtliga verksamheter inom grundskole- och förskoleverksamheterna, utom för de kommunövergripande särskilda undervisningsgrupperna där budgetansvaret ligger hos specialistenheten.

En ersättning baserad på antalet registrerade barn och elever per verksamhet utbetalas till respektive område/enhet. Resursfördelningsmodellen omfattar förskoleverksamheter, förskoleklass, skolbarnsomsorg, grundskola, särskola, modersmålsundervisning samt nyinflyttade elever från andra länder. Dessutom utgår från 2012 fördelning av medel för Ett-till-Ett datorer, ett projekt för att öka datortätheten inom högstadiet. Projektet innebär att varje elev ska ha tillgång till en egen bärbar dator.

Utöver den barn- och elevrelaterade ersättningen utgår även en fast ersättning för öppen fritidsverksamhet, barnomsorg på obekvämt arbetstid samt för avhjälpande

underhåll inom förskola och grundskola. Medel för lokalhyror och driftmedia fördelas inte till områdena utan budgeteras centralt.

Ersättningen för samtliga barn och elever i åldrarna 1-15 år fördelas ut till de tre geografiska områdena. Därefter har områdena och enheterna möjlighet att göra prioriteringar utifrån varje barns och elevs verkliga behov.

Ersättning till fristående och kommunala enheter som drivs av annan huvudman ges på lika villkor som till de kommunala enheterna. Det gäller verksamheterna förskola, grundskola, förskoleklass, inskriven fritidshemsverksamhet, särskola inkl fritids, modersmålsundervisning samt för nyinflyttade från andra länder. Utöver denna ersättning tillkommer en ersättning för

- administrativa kostnader med 3 % av grundbidraget,
- lokalkostnader
- samt momstillägg på 6 % på utbetald ersättning.

4.6 Övergripande regler fristående gymnasieskolor

I skollagen finns regler om Fristående gymnasieskolor i kap 16 §52-55.

Bidrag från hemkommunen

52 § Hemkommunen ska lämna bidrag till huvudmannen för varje elev på ett nationellt program vid skolenheten som hemkommunen, enligt 42 §, var skyldig att erbjuda utbildning på nationella program vid den tidpunkt när utbildningen påbörjades.

Bidraget består av ett grundbelopp enligt 53 § och i vissa fall ett tilläggsbelopp enligt 54 §.

53 § Grundbeloppet ska avse ersättning för

1. undervisning,
2. lärverktyg,
3. elevhälsa,
4. måltider,
5. administration,
6. mervärdesskatt, och
7. lokalkostnader.

54 § Tilläggsbelopp ska lämnas för elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd eller ska erbjudas modersmålsundervisning.

Hemkommunen är inte skyldig att betala tilläggsbelopp för en elev i behov av särskilt stöd, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

55 § För utbildning på sådana nationella program och nationella inriktningar som hemkommunen erbjuder, ska grundbeloppet bestämmas efter samma grunder som

kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till det programmet eller den inriktningen.

För utbildning på särskilda varianter och för sådan utbildning som avses i 13 § tredje stycket ska hemkommunen betala det grundbelopp som har beslutats i varje särskilt fall av Statens skolverk.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om det grundbelopp som hemkommunen ska betala, om eleven, i andra fall än som avses i andra stycket, har antagits till en utbildning som kommunen inte erbjuder.

4.7 Kommunens regler fristående gymnasieskolor

Kommunerna i Stockholms län har beslutat om en gemensam prislista för gymnasieprogrammen i länet. För ersättning till fristående gymnasieskolor följer Botkyrka kommun Stockholms läns prislista med ett tillägg på 6 %. Ersättningen gäller per elev och år under förutsättning att utbildningen genomförs på tre år. För elever som studerar fyra eller fler år på gymnasiet gäller individuella överenskommelser.

Vid byten i läsårsstart betalar Botkyrka ersättning för juli och augusti till den skola där eleven går den sista augusti. Byter eleven skola innan dess betalas ersättning till den nya skolan efter fakturering.

Om en elev går om en årskurs ska skolan kontakta kommunen och meddela detta. Inga utbetalningar kommer att ske efter tre läsår om inte överenskommelse om detta skett mellan skolan och Botkyrka kommun.

Om en elev avbryter sina studier ska huvudmannen snarast meddela detta till hemkommunen.

Inom gymnasiet finns en länsprislista för ersättningar till fristående gymnasieskolor vilken redovisas i bilaga.

5 Hur tillämpas regelverket

En av revisionsfrågorna har varit att granska hur regelverket tillämpas. Kontroller har därför skett om betalningar skett enligt gällande avtal mot de fristående skolorna. Kontroller har även skett av att det finns verifikationer till verkställda betalningar samt att de uppfyller redovisningslagens krav på innehåll (motpart, belopp, fakturadatum, period, vad har köpts etc).

I granskningen har även kontrollerats att utbetalda ersättningar är enligt skolagens regler om vad grundbeloppet ska innehålla.

5.1 Kontroll av betalningar till fristående grundskolor

Inom grundskolan gäller principer om att de fristående grundskolorna erhåller månadsvis ersättning från kommunen. Underlag till utbetalning till fristående skolor skapas varje månad (12 mån) i försystemet Extens. Underlag för bokföring och betalningar skapas och baseras på elevunderlaget vid skolorna. Det innebär att de fristående skolorna inte skickar några fakturor till kommunen.

Genom stickprovskontroller har 10 betalningar i oktober månad granskats mot gällande regler. Resultatet redovisas i nedanstående tabell.

Verifikationsnr	Leverantör	Belopp , tkr	Ersättning betalt enligt avtal		Verifikationen uppfyller lagkrav	
			Ja	Nej	Ja	Nej
102159	Centralskolan Alhuda	98	•			•
102160	Dialogskolan	16	•			•
102148	Edessaskolan	552	•			•
102163	Engelska skolan norr	14	•			•
102167	Europaskolan	36	•			•
102169	Fria Maria barnskola	22	•			•
102203	Int engelska skolan i Nacka	27	•			•
102174	Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset	23	•			•
102212	Kunskapsskolan i Fruängen	15	•			•
102177	Lilla Akademin	21	•			•

Kontroller har skett av att utbetalningar till de fristående grundskolorna skett enligt gällande regler. Kontroll har även skett av att underlag med uppgifter om elever finns som styrker fakturan. Inga avvikelser har iakttagits utifrån stickprovskontrollerna.

Underlag för bokföring skapas i Extens och baseras på elevunderlaget vid skolorna. Bokföringsunderlaget som numreras med verifikationsnummer för respektive betalning motsvarar de krav på uppgifter som finns på ett verifikat enligt redovisningslagen. Bokföringsunderlaget används dock inte som ett verifikat utan används bara för uppdatering av redovisningen. Om man använder verifikationsnumret som sökbegrepp i ekonomisystemet så finns det ingen länk till bokföringsunderlaget. Verifieringskedjan är bruten.

Bedömning

Botkyrka kommuns ersättningar till de fristående grundskolorna följer skollagens regler om vad grundbeloppet ska innehålla. Utifrån de stickprovskontroller som gjorts av utbetalningar till fristående grundskolor har inga avvikelser mot villkor och regler konstaterats.

Inom förvaltningen verkar det finnas oklarheter om vilken handling som ska utgöra en verifikation för utbetalningar till de fristående grundskolorna. Det bokföringsunderlag som skapas i försystemet Extens lämpas sig som verifikation, eftersom det innehåller de uppgifter som redovisningslagen ställer krav på. Redovisningsrutinerna behöver snarast ses över för att trygga redovisningens kvalitet och säkerställa verifikationer för dessa betalningar. En verifieringskedja som är obruten behöver upprättas för betalningar till fristående grundskolor.

5.2 Kontroll av betalningar till fristående gymnasieskolor

Inom gymnasieskolan gäller betalningsvillkor om att kommunen betalar ersättning till de fristående skolorna mot faktura. Fakturering sker månadsvis och underlag med uppgifter om elever bifogas.

Genom stickprovskontroller har 10 betalningar granskats mot gällande regler. Resultatet redovisas i nedanstående tabell.

Verifikationsnummer	Leverantör	Belopp, tkr	Ersättning betalt enligt avtal		Verifikationen uppfyller lagkrav	
			Ja	Nej	Ja	Nej
1056540	Framtidsgymnasiet	186	•		•	
1072916	Thorengruppen	208		•	•	
1075043	Telge djur och natur	66	•		•	
1077022	Elektriker gymnasiet	200	•		•	
1077796	Aletica	129		•	•	
1078474	Livets ord	20	•		•	
1078719	Sigtuna humanistiska	26			•	
1079433	Kristofferskolan	36	•		•	
1079903	Framtidsgymnasiet	771	•		•	
1085135	Baggium utbildning	104		•	•	

Kontroller har skett av att de fristående skolorna fakturerat enligt gällande prislister. Kontroll har även skett av att underlag med uppgifter om elever finns som styrker

fakturan. Här nedan redovisas de iakttagelser som gjordes utifrån stickprovskontrollerna.

Verifikation nr 1072916 – Thorengruppen har fakturerat 20 kr för mycket per månad för hantverksprogrammet och 1 kr för mycket för industriprogrammet. Den gamla prislistan från år 2010 har använts.

Verifikation nr 1077796 – Atletica gymnasiet har fakturerat 3 kr för lite per månad för elever som läser på Samhällsvetenskapsprogrammet och ekonomiprogrammet.

Verifikation nr 1085135 – Baggium utbildning har använt den gamla prislistan från år 2010.

Utbildningsförvaltningen har månadsvis uppföljning av betalningar till fristående gymnasieskolor. Uppföljningen är dokumenterat i tabellform och innehåller följande information:

- Skolans namn
- I vilken kommun skolan är belägen
- Period
- Antal elever
- Belopp

Uppföljningen är en del av den interna kontrollen.

Bedömning

Stickprovskontrollerna av utbetalningar till fristående gymnasieskolor visar att det finns avvikelser mot gällande prislista. Avvikelserna indikerar att rutinerna med mottagningsattest behöver utökas.

Ersättningarna till de fristående gymnasieskolorna är enlighet med principerna i skollagen om vad grundbeloppet ska innehålla.

Verifikationerna uppfyller de krav som finns i den kommunala redovisningslagen.

6 Intern kontroll

6.1 Rutiner inom grundskola

Rutinerna vid ersättning till fristående skolor har gått igenom med utbildningsförvaltningen. Rutinerna för ersättning till fristående skolor har dokumenterats av förvaltningen och är aktuella. Ersättningen till fristående skolor följer samma principer som ersättningen till de kommunala skolorna. Ersättningen betalas ut för de elever som går på skolan och är registrerade i kommunens verksamhetssystem den 15:e varje månad.

I granskningen har rutinerna för ersättning till fristående skolor kartlagts i detalj och redovisas i kronologisk ordning i nedanstående tabell. I rutinbeskrivningen redovisas vilka aktiviteter som ingår samt vem som är ansvarig för vad.

Nr	Aktivitet	Ansvarig
1	Senast den 31 augusti varje år ska alla skolor skicka in det nya läsårets totala elevlista. Elevlistan ligger som underlag för utbetalning för det kommande läsåret. Efter att skolan sänt in elevlistan i augusti ska endast förändringar skicka in.	Friskolorna
2	Elevlistan tas emot av utbildningsförvaltningen och kontroller mot folkbokföringsregistret sker i verksamhetssystemet Extens. Elevlistan sparas i digitalt format när det finns tillgängligt. I övrigt sparas underlaget i en pärm.	Handläggare
3	Vid årets början registreras fastställda priser i Extens. I och med priserna registreras per enhet i systemet regleras nivån på betalningen.	Systemförvaltare
4	I Extens sker kontroller av uppgifter om folkbokföringen dagligen. Det innebär att systemet säkrar att betalningar endast till elever folkbokförda i kommunen. För elever med tillfälliga personnummer (asylsökande) gäller särskilda rutiner.	Systemförvaltare Controller
5	Kontroll av avvikande folkbokföringsadress sker inför avstämningsdatum varje månad.	Handläggare
6	Underlag till utbetalning till fristående skolor skapas varje månad (12 mån) i försystemet EXTENS. Underlag för bokföring och betalningar skapas och baseras på elevunderlaget vid skolorna. Underlaget sparas digitalt i systemet. Underlag i form av elevrapporter sparas också hos systemförvaltare. Förändringar av elevantalet vid skolor ska vara utbildningsförvaltningen tillhanda senast 5 arbetsdagar innan den 15:e varje månad.	Handläggare

Nr	Aktivitet	Ansvarig
7	Utifrån bokföringsunderlaget skapas en bokföringsfil med uppgifter om kontering, mottagare och belopp. Verifikationsnumrering sker i bokföringsfilen vilket blir sökbegreppet i ekonomisystemet.	Controller
8	En betalfil skapas i Extens innehållande uppgifter om mottagare och giro. Ersättningen betalas ut för de elever som går på skolan och är registrerade i kommunens verksamhetssystem den 15:e varje månad.	Controller
9	Bokföringsfil och betalfil sändes till ekonomikontoret.	Controller
10	Bokföringsfilen läses in i huvudboken automatiskt.	
11	Betalfilen läses in i ekonomisystemet manuellt. Kontroll sker av uppgifter mot leverantörsskuldkonto och huvudboken.	Redovisningschef
12	Betalningsuppdrag skapas och särskilt sigill används vid betalningen.	Redovisningschef
13	Betalningen verkställs några dagar efter den 15:e varje månad.	Redovisningschef
14	Verifikationen arkiveras i 10 år.	Arkivarien

Retroaktiv ersättning betalas endast ut vid läsårsstart.

Betalning till fristående skolor sker den varje månad och mät punkt för ersättningar är den 15:e varje månad.

Bedömning

Den interna kontrollen bedöms inte vara tillräcklig för utbetalning av ersättning till fristående grundskolor. Kontroll och attest av betalningar sker inte enligt kommunens attestregler. På årsbasis görs betalningar med 108,6 mnkr utan attest, vilket inte är tillfredsställande. Rutinerna behöver snarast ändras så att attestreglerna följs.

Tillfredsställande verifikationer saknas med dagens redovisningsrutiner för betalningar till fristående skolor inom grundskolan. Det bokföringsunderlag som skapas i för systemet Extens borde kunna utgöra en fullständig verifikation, jämfört med den information som erhålls vid sökning av verifikationer i systemet.

6.2 Rutiner inom gymnasieskolan

Rutinerna vid ersättning till fristående gymnasieskolor har gått igenom med utbildningsförvaltningen. Ersättningen till fristående gymnasieskolor följer samma principer som ersättningen till de kommunala skolorna. Ersättningen betalas ut för de elever som går på skolan och är registrerade i kommunens verksamhetssystem den 15:e varje månad.

I granskningen har rutinerna för ersättning till fristående skolor kartlagts i detalj och redovisas i kronologisk ordning i nedanstående tabell. I rutinbeskrivningen redovisas vilka aktiviteter som ingår samt vem som är ansvarig för vad.

Nr	Aktivitet	Ansvarig
1	Fil kommer från gymnasieantagningen som läses in i verksamhetssystemet Extens, för elever som är antagna i Botkyrkas gymnasieskolor. Elever som går externt, i annan kommun eller fristående gymnasieskola läggs in manuellt i Extens. Elever som folkbokför sig i Botkyrka under terminen och andra förändringar t.ex. avbrott registreras löpande under året. När elever ska flyttas upp till årskurs 2 och 3 så görs de manuellt i Extens.	Skolan/Handläggaren
2	Fakturaunderlag skickas ibland ut av vissa större friskolor innan fakturan sändes.	Friskolor
3	Fakturan ankommer på papper eller via scanning. Fakturor som ankommer på papper skickas till scanningbolaget. Vi scanning sker uppbokning mot leverantörsskuldskontot.	Ekonomiassistenten
4	Fakturan skrivs ut på papper för kontrollens skull (behövs egentligen inte men görs för att Ekonomiassistenten själv ska ha koll). Kontroll sker av att eleven är från Botkyrka, går på rätt skola, rätt program, rätt programpris och rätt årskurs.	Ekonomiassistenten
5	Avisering från folkbokföringen från Skatteverket sker veckovis. I Extens kontrolleras eventuella elever som är folkbokförda i annan kommun än Botkyrka veckovis. För elever med tillfälliga personnummer(asylsökande) gäller särskilda rutiner.	Systemförvaltare
6	Kontering sker av fakturan. Fakturan kontrolleras när det gäller belopp, datum, motpart. Om fakturan avser fler perioder än en månad så periodiseras den. Mottagningsattest sker.	Ekonomiassistenten
7	Fakturan skickas till beslutsattestanten.	Ekonomiassistenten
8	Kontroll sker av fakturan och beslutsattest sker.	Adm chef
9	Fakturan skickas vidare i leverantörsreskonstransystemet.	Adm chef
10	Betalningsuppdrag skapas och särskilt sigill används vid betalningen.	Redovisnings-Chef
11	Betalningen verkställs på betaldatumet.	Redovisnings-Chef
12	Verifikationen arkiveras i 10 år.	Arkivarien

Retroaktiv ersättning betalas endast ut vid läsårsstart.

Betalning till fristående skolor sker den varje månad och mät punkt för ersättningar är den 15:e varje månad.

Bedömning

Den interna kontrollen vad gäller ersättningar till fristående gymnasieskolor bedöms vara tillräcklig. Kontroll och attest av betalningar sker enligt kommunens attestregler.

Fullständiga verifikationer finns som underlag till den ekonomiska händelsen. Verifikationerna som utgörs av leverantörsfakturor är sökbara som digitala handlingar i ekonomisystemet.

7 Strategi för merkostnader

Inom utbildningsförvaltningen finns det ingen strategi för hantering av eventuella merkostnader orsakade av fristående skolors etablering. Enligt utbildningsförvaltningen så tar processen med att etablera en fristående skola så lång tid att man normalt kan anpassa kommunens verksamhet till etableringen. Den fristående skolan ska ansöka om etablering och då är kommunen remissinstans i ärendet. Skolverket är tillståndsgivare och handläggningstiden är lång.

Kommunen har inga vakanta lokaler inom grund- eller gymnasieskolan orsakade av etableringar av fristående skolor.

Bedömning

Utbildningsförvaltningen har ingen strategi för hantering av eventuella merkostnader orsakade av fristående skolors etablering. Processen med att etablera en fristående skola i kommunen tar så lång tid att utbildningsförvaltningen normalt kan anpassa kommunens verksamhet till etableringen.

8 Bilaga - Prislista för ersättning till fristående gymnasieskolor 2011

Bidragsbelopp, höstterminen 2011

GY	Kod	Program	Termin	Månad
GY11	BA11	Bygg- och anläggningsprogrammet	54 422	9 070
GY11	BAANL11	BA, inriktning anläggningsfordon	84 234	14 039
GY94/11	BF/BF11	Barn- och fritidsprogrammet	38 168	6 361
GY94	BP	Byggprogrammet	54 422	9 070
GY94	EC	Elprogrammet	50 061	8 343
GY11	EE11	El- och energiprogrammet	50 061	8 343
GY11	EEENE11	EE, inriktning energiteknik	53 186	8 864
GY11	EK11	Ekonomiprogrammet	36 237	6 039
GY94	EN	Energiprogrammet	53 186	8 864
GY94/11	ES/ES11	Estetiska programmet	48 827	8 138
GY11	EST11	Estetiska programmet, ej musik	50 880	8 480
GY94/11	ESMU11	ES, inriktning musik	55 584	9 264
GY94	FP	Fordonsprogrammet	62 726	10 454
GY11	FT11	Fordons- och transportprogrammet	62 726	10 454
GY11	FTTRA11	FT, inriktning transport	84 234	14 039
GY11	HA11	Handels- och administrationsprogram	40 550	6 758
GY94	HP	Handels- och administrationsprogram	40 550	6 758
GY94	HR	Hotell- och restaurangprogrammet	40 550	6 758
GY11	HT	Hotell- och turismprogrammet	40 550	6 758
GY11	HU	Humanistiska programmet	36 237	6 039
GY94/11	HV	Hantverksprogrammet	49 693	8 262
GY94	IN	Industriprogrammet	53 487	8 914
GY11	IN	Industritekniska programmet	57 850	9 642
GY94	LP	Livsmedelsprogrammet	63 032	10 505
GY11	NA	Naturvetenskapsprogrammet	39 852	6 642
GY11	NB	Naturbruksprogrammet	75 143	12 524
GY94	NP	Naturbruksprogrammet	75 143	12 524
GY94	NV	Naturvetenskapsprogrammet	39 852	6 642
GY94	OM	Omvårdnadsprogrammet	40 164	6 694
GY11	RL	Restaurang- och livsmedelsprogrammet	63 032	10 505
GY11	SA	Samhällsvetenskapsprogrammet	36 237	6 039

GY	Kod	Program	Termin	Månad
GY11	SAMED	SA, inriktning Medier, info- och komm	45 368	7 561
GY94	SP	Samhällsvetenskapsprogrammet	36 237	6 039
GY94/11	TE	Teknikprogrammet	43 645	7 274
GY11	VF	VVS- och fastighetsprogrammet	53 186	8 864
GY11	VO	Vård- och omsorgsprogrammet	40 164	6 694
GY11	IMPRE	Introduktionsprogram, preparand- utbildning 1 år	46878	7 813
GY11		Tilläggsbelopp NIU- Lagidrott	7 950	3 975
GY11		Tilläggsbelopp NIU- Individuellt idrott	9 540	4 770
		Ersättning för modersmål	2 385	